

Test **GOOD CITIZEN SCHEME** – pes dobrý spoluobčan

UNIVERZÁLNÍ
CHODSKÝ PES

Číslo 3/2025
ROČNÍK 70
Cena: 75 Kč, 3,24 €
Pro předplatitele: 63 Kč

**MERLE
GEN**
NENÍ HRA
S BARVAMI

CO SE
ZLOMENÝM
ZUBEM?

**ŠEDIVÁČKŮV
LONG**
S PARTOU
NECHTĚNÝCH
PSŮ

**CIOBANESC
ROMANESC CORB**

ŠELTIE
JE TAK
TROCHU
JAKO
„KINDER
VAJÍČKO“

**NEŽ
PŘIJDE
STĚŇ,**
JE DOBRÉ
VĚDĚT...

JAK SE
PŘIPRAVIT
**NA DŮLEŽITÝ
ZÁVOD**

VÍME,
CO JE TO
PARAGILITY

Univerzální CHODSKÝ PES

„Na hranicích v službách lidu, Chod svůj čekán hrdě nes, v bouři, sněhu, větru, klidu, po jeho boku byl vždy pes.“

Chodští psi jsou velmi starým plemenem, které je u nás považováno za národní a jehož historická hodnota je velká. Koneckonců psal o něm už Jindřich Šimon Baar nebo Alois Jirásek ve svých Psohlavcích. Hluboká historie chodského ovčáckého psa sahá až do 9.–10. století, následně se o tomto plemeni objevují zmínky i v 11. století za doby vlády knížete Břetislava I., kde bylo popisováno jako věrný doprovodný pes Chodů. O jeho poslání „strážce“ v oblasti Českého lesa hovoří i Dalimilova kronika. Samozřejmě, že nelze s jistotou tvrdit, že současný chodský pes je pokračováním původních strážních psů z výše uvedeného období. Předci tohoto plemena byli pamětníky událostí, jakým např. bylo zjetí českého krále Václava II. a jeho věznění na hradě Bezděz markrabětem Otou Braniborským. Chodský pes pamatuje vznik Zbraslavské kroniky. Pamatuje také třeba zavraždění českého krále Václava III. neznámým vrahem v Olomouci a mnoho dalších událostí, které procházely zeměmi Koruny české. Jisté ale je, že dle dobových kreseb a písemností je popisován malý dlouhosrstý ovčácký pes s malým stojatým a osrstěným uchem, pes houževnatý a odolný. V dané době bylo známo více ras evropských ovčáků, ale postupem času se v dané oblasti Chodska ustálila reprodukcí izolovaná skupina „chodských ovčáckých psů“, která byla již základem chovu současného chodského psa. Z historických zdrojů, které popisovaly existenci malého ovčáka na jihu Čech, můžeme usuzovat, že chodský ovčák

již od 9. století a ještě dlouho poté měl za úkol doprovázet jako strážní pes Chody, jejichž hlavním posláním bylo strážit pohraniční oblast – zemské stezky mezi Prahou a Bavorskem. Z historických zdrojů je také dokladováno, že chodští ovčáckí psi byli výborní hlídači obydlí a pomáhali při pasení a hlídání stád dobytka. Zde se po boku slavných a hrdinných Chodů z Domažlicka na Šumavě objevuje pes mimořádných vlastností, doprovázející je při každodenní službě při střežení cest vedoucích do Německa. Bohužel se zánikem významu činnosti Chodů pro ostrahu hranic postupně téměř zaniklo i plemeno, které je provázelo.

Mnozí si jistě vybaví emotivní obrázek Mikoláše Alše, na němž stojí muž v dlouhém plášti zvaném „šerka“ chránícím jej před nejdrsnějším počasím s kloboukem zvaným „širák“ a v ruce drží známou „čakanu“ (jednalo se v podstatě o zbraň, jíž byla sekera na až dvoumetrové násadě). U nohou muže pak sedí věrný druh. A tím nebyl nikdo jiný než chodský pes. Ovšem nejednalo se o psa známého z pozdějších filmů o pohraničích (zde role hráli němečtí ovčáci). Toto historicky doložené plemeno upadlo téměř v zapomnění, stejně tak jako další plemena, v poválečném období. Pouze několik nadšenců se pokusilo sestavit okolo roku 1948 návrh k uznání chodského psa Mezinárodní kynologickou federací – FCI. V roce 1983 se dva významní čeští kynologové, Dr. Vilém Kurz a Ing. Jan

Findejs, začali zajímat o psy, jejichž snímky ze Šumavy je zaujaly. Jan Findejs okamžitě zveřejnil prosbu, aby se mu přihlásili majitelé podobných psů. Jeho výzva nebyla marná, a tak začalo postupné znovuzkříšení jednoho z nejstarších českých plemen.

Co charakterizuje vzhled chodského psa?

Chodský pes je středně velký pes ovčáckého typu s obdélníkovým rámcem těla. Má dlouhou srst s bohatou podsadou, která ho činí otužilým a odolným vůči povětrnostním vlivům. Vyniká harmonickou stavbou těla. Všechny tělesné partie jsou sladěny tak, že jako celek působí kompaktně a ladně. Charakteristické pro plemeno je postavení a nesení krátkých uší, elegantní linie dlouhé šíje a krku a dále bohatost dlouhé srsti. Jeho pohyb je lehký a volný. Celkový tvar těla od hlavy až po ocas je tvořen souborem ladných křivek. Další věcí, která je pro plemeno charakteristická, je barva, která je černá až kovově černá se sytějšími žlutými znaky – s výrazným „pálením“ – typ „black and tan“. Čím jsou znaky sytější a výraznější, tím lépe. Jiné zbarvení srsti než černá se znaky je nepřipustné!! Povahu opravdu nejlépe vystihuje popis ze standardu: Temperamentní pes rychlých, ne však překotných reakcí. Lehce učenlivý, pozorný, dobře ovladatelný, poddajný. Je skromný, nenáročný a houževnatý, je milujícím členem rodiny. Je nebojácný, pevných nervů a mimořádně ostražitý. Má výborné čichové schopnosti. Pro plemeno je typický temperament bez známek nervozity.

Standard zkráceně:

Od 29. 4. 2019 je chodský pes prozatímně uznaným plemenem FCI.

FCI – skupina 1: Psi ovčáčtí, pastevečtí a honáčtí, kromě švýcarských salašnických psů.

Sekce 1: Psi ovčáčtí. S pracovní zkouškou.

Výška: V kohoutku musí být 52 až 55 cm u psa, 49 až 52 cm u feny.

Hmotnost: Pes 19–27 kg a 17–24 kg fena.

Podmínky k chovnosti:

Svod, bonitace, DKK C (max.), DM, klubová výstava se známkou V, VD.

Celková charakteristika: Středně velký pes ovčáckého typu s obdélníkovým rámcem těla. Má dlouhou srst s bohatou podsadou, která ho činí otužilým a odolným vůči povětrnostním vlivům. Vyniká harmonickou stavbou těla.

Chování a povaha: Temperamentní pes rychlých, ne však překotných reakcí. Lehce učenlivý, pozorný, dobře ovladatelný, poddajný. Je skromný, nenáročný a houževnatý, je milujícím členem rodiny. Je nebojácný, pevných nervů a mimořádně ostražitý. Má výborné čichové schopnosti. Pro plemeno je typický temperament bez známek nervozity.

Zbarvení srsti: Černá až kovově černá se sytějšími žlutými znaky – s výrazným „pálením“ – typ „black and tan“. Čím jsou znaky sytější a výraznější, tím lépe. Jiné zbarvení srsti než černá se znaky je nepřipustné.

Jaká byla cesta k uznání plemene?

Cesta k uznání chodského psa byla pro nás všechny v klubu docela náročná, protože splnit podmínky FCI není zrovna jednoduché. Byly to desítky e-mailů, které se posílaly zástupcům komisí FCI, šlo hlavně o všechny zdravotní výsledky a rodokmeny rodin, které se nám nikdy nepovedlo dát dohromady, protože tyhle podmínky jsou strašně přísné a podle mě i nic nevyprovádající o populaci plemene. Nakonec celé věci pomohla změna podmínek uznávání nových plemen, kde je nutné spočítat imbreeding populace plemene. Sice je nutná spolupráce s některým vědeckým institutem, který tohle dokáže spočítat, ale určitě je to více vypovídající pomůcka v uznávání plemen. Velkou práci v tomto odvedla Veronika Chrpová, která tento postup dokázala prosadit na poli FCI, myslím že i pro budoucnost dalších plemen žádajících o uznání je to skvělá věc, která opravdu ukáže, zda je plemeno životaschopné i v letech budoucích. A nám to celé pomohlo v uznání chodského psa. Tedy spíš v doložení potřebných dokumentů k procesu uznání. Nakonec byli pozváni dva členové komise FCI, a to jeden člen vědecké komise a jeden člen standardizační komise, kterým bylo 13. 4. 2019 na zámku Ohrada předvedeno zhruba 60 chodských psů různého věku a z různých „rodin“. Na akci bylo ukázáno i využití chodských psů v praxi (dogfrisbee, tanec se psem, sportovní kynologie i vyhledávání drog atd.). Tahle akce byla pro nás dost klíčovou. Já dodnes vidím to plné nádvoří chodských psů a členy komise, kteří byli unešení vyrovnaností a kvalitou chodských psů. Celá akce se nesla v duchu Chodska a návratu ke kořenům našeho národa, nechyběla chodská muzika, chodské koláče, chodská keramika. Šlo se skutečně do detailu, aby se chodský pes opravdu ukázal s celou svou historií, která k Čechám patří!! Tenhle proces, který je napsán na pár řádcích, vypadá tady

docela jednoduše, ale všechny, kteří jsme se na tom celém podíleli, to stálo mnoho času a úsilí. Nakonec přišlo to důležité, a to, aby FCI oficiálně prozatímně uznalo naše plemeno, což se stalo 29. dubna 2019!! Prozatímně znamená, že po dobu následujících 10 let mu ještě nesmí být na výstavách udělen titul CACIB.

Je chov v zahraničí odlišný od chovu v Čechách?

Chodský pes si díky své velikosti a menší náročnosti našel svoje uplatnění i v zahraničí. Dnes už je již několik specializovaných klubů hlavně v Evropě anebo se chová v klubech, které zastřešují ovčácká plemena. Nechtěl bych tu jmenovat státy a kluby, kde se chová dobře a kde ne úplně podle našich představ, ale určitě jsou státy, kde je chov opravdu na vysoké úrovni a i státy, kde chov trochu pokulhává, ale pozitivní je, že kluby chtějí s námi jakožto zastřešujícím klubem spolupracovat. V loňském roce jsem byl pozván švédským klubem na víkendovou akci klubu, kde jsem měl za úkol posoudit jejich

speciální výstavu, ale hlavně bylo naším úkolem seznámit chovatele s problematikou chovu na třech seminářích, kde byl každý seminář určen jiné problematice chovu. Celá akce byla organizačně velice dobře připravena. Přijeli zástupci všech skandinávských zemí, kde se chodský pes chová (Švédsko, Norsko, Dánsko a Finsko). Od pátku do neděle nebyla chvílka volného času, opravdu z nás „vytěžili“, co to šlo, ale mně to celé ukázalo, že mají skutečný zájem a nejsou to jen planá slova a chtějí postupovat stejně jako my v Čechách.

Jak je na tom plemeno zdravotně?

Chodský pes má do chovu nutné vyšetření na DKK (dysplazie kyčelního kloubu) max. do druhého stupně a test na DM (degenerativní myelopatie) s jakýmkoliv výsledkem. Máme povinnost sestavovat chovné páry s ohledem na DKK, kde C se musí pářit s A a B. U DM je nutné, aby jeden z chovného páru měl výsledek DM jako negativní. Při sestavování chovného páru musí být maximální příbuzenská plemenitba 6,25 Wrightova vzorce. Jinak máme do chovu povinnost známku V nebo VD z naší klubové výstavy.

Myslím, že tahle opatření jsou velice dobrá pro naše plemeno, protože pořád je nutné zachovat velkou krevní variabilitu u našeho mladého plemene.

Ale jelikož nechceme být úplně v dalších vyšetření pozadu, tak máme docela dobře „postavený“ zdravotní program, na kterém se podílelo několik specialistů z oboru veterinární. V tomto programu máme dalších 7 vyšetření, která si mohou naši členové nechat testovat, a my jako klub jim na to finanční částkou přispějeme. Ale za tuhle pomoc chceme, aby výsledek testu byl zveřejněn na našem webu Klubu přátel chodského psa. Z těchto všech vyšetření máme kvalitně zpracované

Chodský pes v aktivní službě

Eliška z Letinské kovárny (nar. 2010): Věnuje se od svého štěněcího věku hlavně mantrailingu a byla několikrát nasazena při hledání osob. Má složeno několik záchrannářských zkoušek: DRV-WT-ET, DRV-VP-MT, DVR-MT.

Eliška z Letinské kovárny se věnuje hlavně mantrailingu.

Ozzy z Dašického zátiší (nar. 2008):

Věžeňská služba (vyhledávání omamných látek), zkoušky: atest na vyhledávání OPL (ozbrojené složky ČR), IPO-V, ZM, ZVV1, ZPS1, FH2, IPO3, FPr3, ZPS2, ZVV3, ZOP, BH, ZZO, IPO-FH

statistiky, které jsou veřejné na našem webu. Program není jen o tom, co chceme hlídat, ale i o tom, informovat a také pomáhat s testováním, takže zveme na naše akce laboratoře, které na svodech, bonitacích a výstavách mohou odebírat vzorky pro testování. Toto nám obrovsky pomohlo právě u DM, kde během pár let byly otestovány stovky jedinců. A právě zdravotní program byl při uznání chodského psa velkou oporou. Získali jsme díky němu cenné informace. Celý program je postaven tak, abychom s ním jako klub mohli pracovat. Hned od začátku tam byl i test na degenerativní myelopatii (DM), ale právě díky testování a zveřejňování se výbor klubu rozhodl zařadit DM do povinných vyšetření a vlastně jednoduchým opatřením, kdy jeden z rodičovského páru musí být negativní, jsme úplně eliminovali možnost šíření této nemoci v populaci chodského psa. Před nedávnem jsem měl možnost na veterinární fakultě v Brně představit chodského psa. Byl jsem velice mile překvapen jejich zájmem a hlavně velkou pochvalou, že takový v podstatě jednoduchý program opravdu pomáhá

v chovu. Proto bychom rádi v tomto programu pokračovali a nadále jej i rozvíjeli, protože zdravý pes je pro nás prioritou. Ještě závěrem ke zdraví chodských psů. Určitě nás trápí také jiné populační nemoci jako u jiných plemen, ale trůfám si tvrdit, že to není v takové míře. Ale tvrdit, že máme plemeno, které na nic netrpí, by bylo z chovatelského hlediska nezodpovědné a asi i lživé. Ale pořád jsme mladé plemeno a budeme se snažit v dalším chovu dál pokračovat podle nejlepšího svědomí a vědomí.

Teď nechci mluvit za všechny, ale já se snažím ve svém chovu držet základní zdravotní ukazatel zdraví každého plemene, a to je rozmnožování. Moje feny rodí přirozeně, bez jakékoliv pomoci, jen pod naším dohledem. Ale feny to opravdu zvládají na jedničku, to samé u krytí. Nevidím důvod pomáhat při krytí. Všichni psi, kteří kryli u nás, kryli naprosto přirozeně bez jakékoliv pomoci. Což já považuji za úplný základ zdraví plemene. Troufám si tvrdit, že u nás na tuhle problematiku má stejný názor většina chovatelů, a doufám, že tahle základní vlastnost u našeho plemene nezmizí, jako se to stalo u jiných plemen.

Jaká je jeho povaha a kde všude se už chodský pes prosadil?

Pořád se setkáváme při popisu plemene chodský pes, že chodský pes je pes pro začátečníky. Asi jako když čtu popis u většiny plemen, o kterých se píše na různých internetových portálech. Ano, s tím naprosto souhlasím, ale není to tak, že pes vyroste někde na „dvorku“ bez jakékoliv výchovy a socializace, jak si možná někteří myslí. Bohužel to není pravda. **Snažím se všem vštěpovat tu myšlenku, že co svému psu dáš do roka, to ti celý život bude vracet a to u chodského psa a jeho socializace platí dvojnásob.**

Pro nás všechny chovatele je důležité, že choďáci jsou dobrými parťáky pro všechny majitele, třeba jako rodinní psi nebo psi, kteří pracují v nějakém odvětví sportovní kynologie. Dnes můžeme chodské psy potkávat asi všude. Ta jejich univerzálnost je mezi kynology vyhledávána. Choďáky můžete potkat jako canisterapeuty, u dogdancingu i u klasické sportovky, prostě jsou dobrými parťáky ve všech aktivitách. Rádi doprovází svého pána. Poslední dobou je u nás asi největší boom v pasení, což mě velice těší. Však chodský pes byl historicky tím nejlepším pomocníkem Chodů při každodenní práci u stáda. Ale tou nejlepší disciplínou jsou pro chodské psy pachové práce, ve kterých opravdu vynikají. V Německu se praktické záchranářině věnuje Eliška z Letinské kovárny, která vyniká v mantrailingu. Nesmím ani zapomenout na psa Fidela Zelený kámen v Rakouských Alpách, který tam byl u horské služby a jeho práce byla opravdu skvělá. Jen si ještě neodpustím pro mě vynikajícího psa Ozzyho z Dašického zátiší, který působil u vězeňské služby, kde vyhledával omamné látky. S jeho pánem Zdenkem vždy ochotně pomáhal při předváděčkách chodských psů a vždy to mělo obrovský úspěch.

Co nejvýznamnějšího čeká klub v letošním roce, 2025?

Chodský pes je pořád mladé plemeno, u kterého nás všechny čeká ještě mnoho práce jak kolem chovu, tak i kolem uznání našeho národního plemene. V letošním roce plánujeme Středoevropskou výstavu chodských psů v Mohelnici, kde chceme navázat na dvě výstavy, které už náš klub pořádal v předešlých letech na Chodsku, a to Evropskou výstavu chodských psů 2016, které se zúčastnilo bezmála 300 chodských psů, a Světovou výstavu chodských psů 2022, na které bylo přihlášeno 430 jedinců našeho plemene z celé Evropy. Náš klub určitě nelení a určitě i v dalších letech o nás bude hodně slyšet, protože náš **Klub přátel chodského psa, z.s., je zatím pořád ten přátelský klub** a doufám, že nám to ještě dlouho vydrží.

Místopředseda **Karel Peroutka**

Klub přátel chodského psa, z.s.

Foto: autor, Zdeňka Koubíková, archiv KPCHP

O autorovi portrétu

„Přes dvacet let chovám chodské psy a moje chovatelská stanice je z Letinské kovárny. Přes deset let pracuji ve výboru Klubu přátel chodského psa, kde momentálně zastávám funkci viceprezidenta klubu a mám na starost výstavu v našem klubu. Jsem také poradcem chovu pro oblast západu Čech. Dále pracuji ve výstavní komisi ČMKU. Rozhodčím pro naše plemeno jsem se stal v roce 2017. Nadále se vzdělávám jako rozhodčí pro skupinu ovčáckých a pasteveckých plemen, ze které posuzuji téměř polovinu plemen. Ještě mám aprobaci pro posuzování junior handlingu. Posuzuji na všech typech výstav po celé ČR. V roce 2021 jsem měl tu čest posuzovat na světové výstavě v Brně, kde se poprvé už mohl účastnit i chodský pes.“ Karel Peroutka

